

Brüsszel, 2019.7.23.
COM(2019) 352 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról

{SWD(2019) 307 final}

I. A helyzet felvázolása

A világ erdőinek állapota

Az erdők nélkülözhetetlenek. Ők jelentik a világ tüdejét és létfenntartó rendszerét, bolygónk szárazföldi területeinek 30%-át borítják be és biológiai sokfélesége 80%-ának szolgálnak élőhelyéül. Biztosítják számunkra az éltető levegőt, és megkötik a légkörben található széndioxidot. Az erdők nélkülözhetetlen organikus infrastruktúrát biztosítanak bolygónk legsűrűbb és legváltozatosabb élővilágának. A világ lakosságának mintegy 25%-a számára biztosítanak megélhetést és jövedelmet, kulturális, társadalmi és szellemi értékeket képviselnek, és a hagyományosan az őslakos népek által lakott területek jelentős részét is erdők teszik ki.

Napjainkban a világ erdői az erdőirtás¹ és az erdőpusztulás² fokozott veszélyének vannak kitéve, aminek következtében az erdőterületek kiterjedése 1990 és 2016 között 1,3 millió négyzetkilométerrel csökkent; ez óránként 800 futballpályányival kevesebb erdőt jelent³. Az emberi egészség és a jóllét biztosítása, valamint társadalmaink fenntartható fejlődési pályára állítása érdekében másokkal együttműködésben vissza kell fordítanunk ezt a tendenciát, és meg kell védenünk, illetve helyre kell állítanunk a világ erdőit.

A világ erdőinek veszélyeztetettsége napjaink egyik legjelentősebb fenntarthatósági kihívása. Az erdőirtás a biológiai sokféleség csökkenésének egyik fő oka⁴. A fosszilis tüzelőanyagok elégetése után a földhasználatból eredő kibocsátás és a földhasználat főképp erdőirtás révén történő megváltoztatása az éghajlatváltozás második legjelentősebb oka. Ezek a teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátás közel 12%-áért felelősek, ezért az éghajlatváltozás elleni küzdelem szempontjából fontos, hogy intézkedéseket hozzanak ezen a területen⁵. Az erdőirtásnak emellett súlyos hatásai lehetnek a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő emberek, többek között az őslakosok megélhetésére, akik nagymértékben függnek az erdei ökoszisztémáktól⁶.

Az Unió számos különböző szabályozási és nem szabályozási jellegű intézkedést hozott az erdőirtás és erdőpusztulás jelentette kihívások kezelésére. Bár az Unió területén nőtt az erdővel borított területek aránya az utóbbi évtizedekben (lásd az 1. keretes írást), egyéb régiókban, konkrétan a trópusi területeken az erdőirtás továbbra is riasztó méreteket ölt⁷.

1. keretes írás - Erdők az Unióban

Az Unió területének 43%-át – 182 millió hektárt – erdők vagy egyéb erdős területek teszik ki⁸. Ebből 134 millió hektár alkalmas fakitermelésre. Az Unióban nőtt az erdővel borított területek mérete: 1990 és 2015 között az erdőtelepítési és újraerdősítési programoknak, valamint a természetes újulatnak köszönhetően az erdősültség mértéke egy görögországnyi területtel nőtt⁹. Az uniós erdőgazdálkodási stratégia¹⁰ jelenti az erdőgazdálkodási politikák közötti koherencia biztosítására szolgáló keretet. A Natura 2000 hálózatba tartozó természetvédelmi területek felét erdők teszik ki, ami 38 millió hektárt, azaz az Unió erdészeti erőforrásainak több mint 20%-át jelenti. Az Unióban is többet kell tenni az erdő borította területek védelme és helyreállítása érdekében, többek között azért is, mert az utóbbi időszakban az erdőterületek növekedése lelassult.

Minden eddigi erőfeszítés ellenére a jelenlegi szakpolitikák nem képesek az erdők védelmének és fenntartható használatának biztosítására. Ezért a meglévő erdők védelmére, a

fenntartható és aktív erdőgazdálkodásra, valamint az új erdőterületek fenntartható telepítésére irányuló intézkedések fokozásának kulcsfontosságú szerepet kell kapniuk a fenntarthatósági politikáinkban. A természetes erdőkre¹¹ különös figyelmet kell fordítani, mivel egyediek és pótolhatatlanok, és az erdőirtás súlyosan érinti őket. Az erdőtelepítés és a lepusztult erdős területek¹² helyreállítása hozzájárulhat a természetes erdőkre nehezedő nyomás csökkentéséhez, és hatékony kiegészítő védvonalat jelenthet az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. Ugyanakkor az újonnan ültetett erdők nem helyettesíthetik a természetes erdőket, amelyek nagy szénkészletekkel rendelkeznek, idős kor és egyedi ökológiai sajátosságok jellemzik őket, és hosszú ideje otthont adnak a biológiai sokféleség számára¹³.

Az erdők védelmére irányuló további uniós intézkedéseknek összhangban kell lenniük a nemzetközi megállapodásokkal és kötelezettségvállalásokkal, amelyek teljes mértékben elismerik, hogy az erdőirtás tendenciájának visszafordításához ambiciózus intézkedésekre van szükség. A biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény és a biológiai sokféleségre vonatkozó aicsi cél keretében elfogadott Párizsi Megállapodás és a 2011–2020 közötti időszakra szóló, a biológiai sokféleséggel kapcsolatos globális stratégiai terv előmozdítja a fenntartható erdőgazdálkodásra, illetve az erdők védelmére és helyreállítására irányuló erőfeszítéseket¹⁴. Az ENSZ erdészeti stratégiai terve prioritásként határozta meg az erdővel borított területek csökkenésének és az erdőpusztulásnak a mérséklését¹⁵. A fenntartható erdőgazdálkodásra irányuló erőfeszítések fokozása az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjében is központi szerepet kapott, mivel az erdők olyan többfunkciós szerepet töltenek be, amely a fenntartható fejlődésre vonatkozó legtöbb célkitűzés eléréséhez is hozzájárul.

1. ábra – Az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak elérését elősegítő erdészeti javak és szolgáltatások

- 1 Erdészeti termékekből származó bevétel
- 2 Vadon termő gyümölcsökből és vadon élő vadakból származó táplálék
- 3 Gyógynövények
- 6 Ivóvíz és öntözésre szolgáló édesvíz
- 8 Fenntartható és inkluzív gazdasági növekedés, valamint tisztességes munka mindenki számára
- 10 Kisebb mértékű jövedelmi egyenlőtlenség
- 12 Fenntartható fogyasztási és termelési minták
- 13 Szén-dioxid-leválasztás és -tárolás
- 15 Biológiai sokféleség

2. ábra – Az erdőirtás hatásai a fenntartható fejlődési célokra

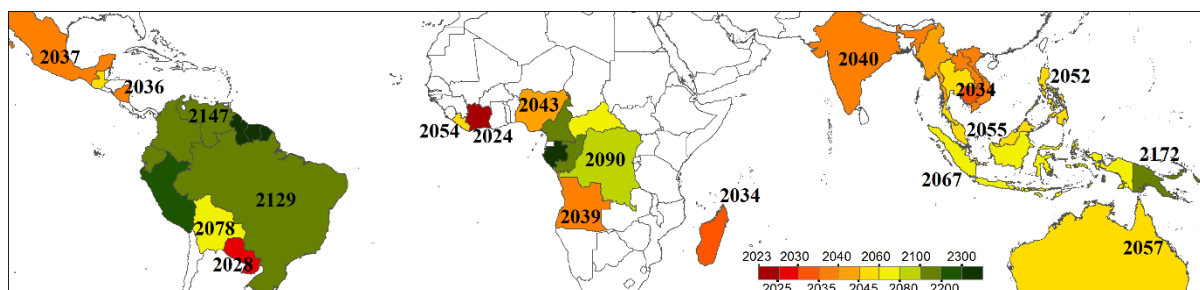

- 1 Fokozott kitettség a szélsőséges időjárásnak
- 2 A csapadék mennyiségének és a beporzók számának csökkenése
- 3 Erdőtüzek által okozott légúti megbetegedések
- 6 Nem fenntartható vízkészlet-gazdálkodás
- 8 Nem fenntartható gazdasági növekedés és a tisztességes munka hiánya
- 10 Jövedelmi egyenlőtlenség
- 12 Nem fenntartható fogyasztási és termelési minták
- 13 CO₂-kibocsátás
- 15 A biológiai sokféleség csökkenése

Az erdőirtást és erdőpusztulást előidéző tényezők

Az erdőirtást és az erdőpusztulást számos különböző tényező idézi elő. A világ egyre növekvő népességének élelmiszer, takarmány, bioenergia, faanyag és egyéb árucikkek iránti növekvő keresletéhez társuló alacsony termelékenységéből és alacsony erőforrás-hatékonyság egyre nagyobb nyomást helyez a földhasználatra, és veszélyezteti a világ erdőinek védelmét. A globális erdőirtás kb. 80%-ára a mezőgazdasági hasznosítású földterületek növelése érdekében kerül sor¹⁶. A városok terjeszkedését, az infrastruktúra fejlesztését és a bányászatot szintén az erdőirtást előidéző tényezők között tartják számon.

3. ábra – A természetes nedves erdők eltűnésének éve az előrejelzések szerint¹⁷

Az erdőirtást előidéző egyéb tényezők között megemlíthető a megfelelő szakpolitikák hiánya (mint az integrált földhasználat-tervezés, valamint az egyértelmű földbirtoklási és földdel kapcsolatos jogok), a gyenge irányítás és a jogérvényesítés hiánya, a jogellenes tevékenységek¹⁸, valamint a fenntartható erdőgazdálkodásba történő befektetés hiánya. Az

erdőkre negatív hatást fejthetnek ki továbbá azok az esetek, amikor a korábban az élelmiszer- vagy takarmánypiacot kiszolgáló legelőkön vagy mezőgazdasági területeken biomasszából nyert üzemanyagok előállítására térnek át (közvetett földhasználat-változás).

Az erdőpusztulást nehezebb számszerűsíteni. Az erdőpusztulást közvetlenül kiváltó tényezők közé tartoznak az erdészeti erőforrások nem fenntartható kiaknázása – például háztartási energiaként való felhasználás céljából –, valamint az olyan természeti tényezők mint a tüzek és kártevők. Intézkedésekre van szükség, mivel a tüzelőanyagként felhasznált fa iránti kereslet továbbra is növekedni fog, és a becslések szerint a jelenlegi 2 milliárdhoz képest 2030-ra 2,8 milliárd ember fog függni ettől a tüzelőanyag-forrástól¹⁹.

Bár az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó legtöbb árucikk fogyasztása helyi vagy regionális szinten történik, az Unió különböző ilyen terméket, például palmaolajat²⁰, húst, szóját, kakaót, kukoricát, faanyagot, gumit²¹ importál²², többek között feldolgozott termékek vagy szolgáltatások formájában. A végső összefogyasztásra nézett erdőirtást²³ vizsgálva az állapítható meg, hogy az Unió világszerte annak kb. 10%-áért felelős²⁴.

Kihívásból lehetőség: az Unió mint nemzetközi úttörő

Az erdők eltűnésére és pusztulására globális figyelem hárul. Hosszú távon az erdőirtás és az erdőpusztulás nem csak a gazdaságot, hanem magát az emberiséget is veszélybe sodorja.

Egyenmegoldás nem létezik. **Az erdőirtás elleni küzdelem és a fenntartható erdőgazdálkodás elérése összetett kihívások. Minden egyes ország és régió esetében testreszabott megoldásokat kell találni, amelyeknek két általános célt kell követniük: a meglévő, különösen a természetes erdők védelmének és a világ erdővel borított területeinek fenntartható és biológiai sokféleséget biztosító módon való jelentős növelésének célját.**

Egyértelmű, hogy az Unió önmagában nem képes az erdőirtás tendenciájának visszafordítására. Erre egy világszintű szövetség részeként van lehetősége.

Az Unió már kialakított az erdőkre nehezedő nyomás csökkentésére és az erdőirtás elleni küzdelemre irányuló partnerkapcsolatokat más országokkal.

2. keretes írás – Az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdészeti irányításra és az erdészeti termékek kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési terv (FLEGT)²⁵

2003 óta az Unió FLEGT cselekvési terve alapján intézkedéseket vezettek be az illegális fakitermelés és a kapcsolódó kereskedelem ellen. A partnerországokkal az erdészeti irányítás javítása és a kapacitásépítés céljából folytatott együttműködés a cselekvési terv kulcselemének számít. Egyik központi eleme, az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet²⁶, előírja a fát és fatermékeket az Unióban piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők számára, hogy kellő gondossággal járjanak el, minimálisra csökkentve ezáltal az illegálisan kitermelt fa importálásának kockázatát. A cselekvési terv előmozdítja továbbá a párbeszédet és az együttműködést az egyéb jelentős piacokkal.

Az Unió FLEGT cselekvési tervének 2016-os értékelése megállapította, hogy az továbbra is: i. megfelelő választ ad az illegális fakitermelés kihívására; ii. hatékony a tudatosság

növelésének tekintetében; iii. hozzájárul az erdők világszintű irányításához; valamint iv. segít az illegális fakitermelés iránti uniós kereslet csökkentésében. Az értékelés megállapításai alapján az Európai Bizottság és a tagállamok megállapodtak a 2018–2022-es időszakra szóló FLEGT munkatervben²⁷, amely meghatározza az elkövetkező években végzendő munka irányát.

2008-ban az Európai Bizottság közleményt adott ki az erdőirtásra vonatkozóan²⁸, amelyben célként tűzte ki az Unió számára, hogy legkésőbb 2030-ra megállítsa a Föld erdővel borított területeinek visszaszorulását, és 2020-ra 50%-kal csökkentse a bruttó trópusi erdőirtást. Azonosította, hogy az uniós szakpolitikák miképpen javíthatók oly módon, hogy az új tudományos ismeretek és eszközök felhasználásával hozzájáruljanak a világ erdőinek védelméhez.

Az átfogó uniós szabadkereskedelmi megállapodásokban kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek is szerepelnek, amelyek a környezetvédelmet, az éghajlatváltozást, a biológiai sokféleséget és az erdőket érintő, többek között többoldalú környezetvédelmi megállapodások, mint pl. a Párizsi Megállapodás és a Biológiai Sokféleség Egyezmény hatékony végrehajtásának kötelezettségét előíró rendelkezéseket tartalmaznak.

Az Európai Bizottság „Tiszta bolygót mindenkinek” című és az éghajlati szempontból semleges gazdaság 2050-ig való megvalósításáról szóló hosszú távú stratégiai jövőképének²⁹ része annak elismerése, hogy természetes elnyelőként az erdők, a talaj, a mezőgazdasági földterületek és a part menti vizes élőhelyek növelése alapvető az éghajlatváltozás elleni küzdelem sikerének szempontjából. A megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló uniós irányelv³⁰ kötelező fenntarthatósági kritériumokat határoz meg az Unióban felhasznált bioüzemanyaghoz kapcsolódó közvetlen földhasználati hatások elkerülése érdekében.

A fejlesztési politikára vonatkozó európai konszenzus³¹ célja a szegénység megszüntetése, különösen jól működő ökoszisztémák révén, a zöld gazdaságra való átállás elősegítése érdekében. Az erdőirtás megállítása, megelőzése és visszafordítása érdekében előmozdítja a fenntartható mezőgazdasági értéklánc elérését.

Az Unió emellett törekszik még inkább tudatosítani a fogyasztókban, hogy mérsékelni kell az uniós fogyasztás szárazföldi lábnyomát, és ún. „erdőirtásmentes”, azaz sem közvetett, sem közvetlen erdőirtást nem eredményező ellátási láncoktól származó termékek fogyasztására ösztönzi az embereket.

Ezen erőfeszítések ellenére valószínűleg nem teljesül³² az Unió azon célkitűzése, hogy 2020-ra 50%-kal csökkentse a bruttó trópusi erdőirtás mértékét, ezért fokozottabb intézkedésekre van szükség, és még hangsúlyosabb vezető szerepet kell vállalnunk a világ erdőinek védelme és helyreállítása tekintetében.

A fontos kereskedői és befektetői szerepet betöltő Uniónak, amely a legtöbb fejlesztési támogatást nyújtja, az egész világon vannak együttműködő partnerei. Számos lehetőség van az együttműködés szorosabbra fűzésére az erdők védelme és helyreállítása érdekében.

Az erdők fontos ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtanak a társadalom számára, mint amilyen a tiszta levegő, a vízhozam szabályozása, a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás, a talaj védelme a víz- és szélerózióval szemben, élőhely biztosítása az állatok és növények számára,

a leromlott talaj helyreállítása, valamint a katasztrófákkal és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni ellenálló képesség. E funkcióik révén mérsékelhetik a regionális konfliktusok kockázatát, csökkenthetik a migrációs áramlást, valamint növelhetik a mezőgazdasági tevékenységek kibocsátását és a helyi közösségek jólétét.

A degradálódott erdők helyreállítását és az új erdők ültetését az erdőirtás megállítására irányuló erőfeszítések hatékony kiegészítő intézkedéseiként azonosították. A biológiai sokféleség szempontjából hasznos ökológiai elveket teljes mértékben tiszteletben tartó megfelelő tervezés és végrehajtás (például az egyéb indokolt és fenntartható földhasználat helyettesítésének elkerülése) esetén az ilyen újraerdősített területek számos előnnyel járhatnak. Pufferzónaként szolgálhatnak a természetes erdők számára, megvédik a talajt, tiszta vizet halmoznak fel és genetikai sokféleséget biztosítanak. A fák nagy számban való ültetése jelentős mértékben hozzájárulna az éghajlatváltozás mérsékléséhez is³³. Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület által a globális felmelegedés 1,5°-ra korlátozását lehetővé tevő egyes azonosított útvonalak 2050-re az erdővel borított területeknek a 2010-es szinthez képest 1 milliárd hektáros növekedésével lennének megvalósíthatók³⁴.

Emellett a meglévő erdők védelme és az erdővel borított területek fenntartható növelése biztosíthatja a helyi közösségek megélhetését és jövedelmének növekedését, valamint teheti lehetővé a fenntartható biogazdaságok fejlődését. Az erdők egy ígéretes zöld gazdasági ágazatot képviselnek, amely világszerte 10–16 millió fenntartható és tisztességes munkahely megteremtésének lehetőségét hordozza magában³⁵.

Az Unió folytatni fogja ismeret- és tapasztalatszerzést és -megosztást, biztosítva, hogy a fenntartható erdőgazdálkodási, valamint az erdőtelepítési és újraerdősítési projekteknél figyelembe vegyék a helyi környezetet, valamint a társadalmi és gazdasági helyzetet. Folytatni fogja továbbá a megoldások megosztását, mint amilyen a tiszta energiaforrások diverzifikálása az erdőkre nehezedő nyomás csökkentésére, a fenntartható faanyagbeszerzés és a nagy fokú biológiai sokféleség által jellemzett természetes erdőkre alapuló ökoturizmus-projektek.

II. Célkitűzések és hatály

Ennek a közleménynek a célja, hogy javaslatokat tegyen a világ erdőinek, különösen a természetes erdőknek a védelmére és az erdők fenntartható és felelősségteljes helyreállítására irányuló uniós intézkedések fokozására. Az általános célkitűzés a világ erdővel borított területeinek védelme és növelése az emberek egészségének javítása és megélhetésének elősegítése érdekében, valamint annak céljából, hogy gyermekeinkre és unokáinkra egészséges bolygót hagyassunk örökölni.

Az uniós intézkedések fokozása összhangban van az Unió meglévő nemzetközi kötelezettségvállalásaival, valamint azon célkitűzésével, hogy 2030-ra megállítsa a Föld erdővel borított területeinek visszaszorulását. Választ ad az Európai Parlament³⁶, a Tanács, valamint a magánszféra és az állami szektor érdekelt feleinek felhívásaira³⁷.

Ez a közlemény a 2013-as uniós erdőgazdálkodási stratégia, a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020-ig teljesítendő uniós stratégia³⁸, a hetedik környezetvédelmi cselekvési program³⁹, valamint az Európai Bizottság „Tiszta bolygót mindenkinek” című és az éghajlati szempontból semleges gazdaság 2050-ig való megvalósításáról szóló hosszú távú stratégiai jövőképe alapján számos új intézkedésre és törekvésre tesz javaslatot.

A Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga⁴⁰ hangsúlyozza, hogy az erdőirtás „nem mások problémája”. Rávilágít arra a tényre, hogy az uniós élelmiszer- és takarmányfogyasztás a környezeti hatások fő kiváltó okai között szerepel, amely nagy nyomást helyez az Unión kívüli országok erdőire, és felgyorsítja az erdőirtást. Ezért megfelelő szabályozási és nem szabályozási jellegű intézkedésekkel az Unióban ösztönözni kell az erdőirtásmentes ellátási láncokból származó termékek fogyasztását.

Az erdőirtás és az erdőpusztulás megállítása a fenntartható helyreállítási, újraerdősítési és erdőtelepítési tevékenységekkel együtt lehetőségeket nyújt a gazdasági fejlődésre. Ehhez különös hangsúlyt kell fektetni a mezőgazdasági és erdőalapú termékek fenntartható termelésére és fogyasztására. Mindez nemzetközi, nemzeti, regionális és helyi fellépéseket, valamint jelentős befektetéseket tesz szükségessé.

Ezért ez a közlemény **egy partnerségen alapuló megközelítésre tesz javaslatot, ami a termelő és fogyasztó országokkal, valamint az üzleti szférával és a civil társadalommal való szoros együttműködést feltételez.** Az ilyen partnerkapcsolatok megkönnyíthetik a földterületek irányításának, a fenntartható erdőgazdálkodásnak és az újraerdősítésnek, az átlátható ellátási láncoknak, a hatékony felügyeletnek, a fenntartható finanszírozásnak és a többoldalú együttműködésnek előmozdítására irányuló intézkedéseket. A jelen közleményben azonosított intézkedések bizonyos egyéb természetes ökoszisztémákra is jótékony hatást fejthetnek ki, mivel visszaszorulásukért nagyrészt ugyanazok a tényezők felelősek, mint az erdők esetében⁴¹.

Ennek a közleménynek az elkészítése során a Bizottság széles körű konzultációt folytatott az érdekelt felekkel⁴², többek között egy 2014-ben és egy 2017-ben megtartott konferencia, valamint egy 2019-es nyilvános konzultáció útján. A jelen közleményt alátámasztó ismeretalapot tovább bővítette három tanulmány, különösen a 2018 februárjában közzétett, az erdőirtás elleni küzdelemre irányuló uniós fellépés fokozásának lehetőségeiről szóló megvalósíthatósági tanulmány, amely azonosított a hiányosságokat, és értékelte az esetleges kiegészítő szakpolitikákat. Például az uniós FLEGT cselekvési terv az illegális fakitermeléssel foglalkozik, és hozzájárul az erdők irányításának megerősítéséhez, azonban nem terjed ki a mezőgazdaság terjeszkedése által okozott erdőirtásra. A megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló uniós irányelv fenntarthatósági kritériumokat határoz meg, amelyeknek a folyékony bioüzemanyag-alapanyagoknak és a biogáz és szilárd biomassa-tüzelőanyagok előállítására használt egyes biomasszaforrásoknak eleget kell tenniük ahhoz, hogy pénzügyi és szabályozási támogatásban részesüljenek. Az irányelv ugyanakkor nem terjed ki a bioüzemanyagoktól eltérő árucikkek felhasználására.

Mivel a jelenlegi Bizottság megbízatása a végéhez közeledik, ez a közlemény csupán egy végleges tervezetet terjeszt a hivatalba lépő Bizottság elé. Ugyanakkor az előttünk álló kihívások elég sürgetőek ahhoz, hogy indokolt legyen a problémák mélyreható elemzése, a kezelésük módjának megbeszélése, az azonnal előterjeszthető javaslatok azonosítása, valamint azoknak a szabályozási és pénzügyi válaszoknak az előkészítése, amelyekről a hivatalba lépő Bizottság politikai vezetőségének kell döntenie.

III. Az erdőirtással és erdőpusztulással szembeni uniós intézkedések fokozásához hozzájáruló öt prioritás

1. prioritás: Az uniós fogyasztás szárazföldi lábnyomának csökkentése, valamint az erdőirtásmentes ellátási láncoktól származó termékek fogyasztásának ösztönzése az Unióban

Az elmúlt évtizedben a Bizottság azon dolgozott, hogy fokozza az erdőirtás és az erdőpusztulás kapcsán a szakpolitikai tudatosságot. Különböző önkéntes és kötelező fellépések bevezetésére került sor olyan területeken, mint a környezeti címkézés, a fenntarthatósági jelentés, az emberi jogok, a kellő gondosság, a fenntartható befektetések és finanszírozás, a közbeszerzés és a vállalati társadalmi felelősségvállalás/felelős üzletvitel. Bár ezek az intézkedések kifejtettek bizonyos mértékű hatást, közülük csak néhány foglalkozott konkrétan az erdőirtás, az erdőpusztulás és az újraerdősítés kérdésével. Ugyanakkor, annak ellenére, hogy a magánszektorban az elmúlt években megsokszorozódott az erdőirtás kezelésének elősegítésére vonatkozó önkéntes kötelezettségvállalások száma, ezeknek az erőfeszítéseknek a végrehajtása és átláthatósága terén még további javulást lehetne elérni.

Az Unió elkezdett foglalkozni továbbá a fokozott bioüzemanyag-használat által előidézett erdőirtás kockázatával is. A megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló (EU) 2018/2001 irányelv⁴³ a kötelező fenntarthatósági kritériumok mellett az erdőirtás kockázatának minimálisra csökkentésére irányuló szabályokat tartalmaz, és a megújuló energia tekintetében meghatározott célértékeket illetően egy általános felső határt állapít meg az élelmiszer- vagy takarmánynövényekből előállított bioüzemanyagok beszámítására vonatkozóan. A Bizottság (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló rendelete⁴⁴ kritériumokat tartalmaz azoknak a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő alapanyagoknak a meghatározását illetően, amelyek esetében a termőterület számottevő bővülése figyelhető meg a jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületek rovására. A közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő alapanyagokból előállított bioüzemanyagok teljes nemzeti részarányba való beszámításának lehetősége a 2021–2023-as időszakra korlátozva lesz, és legkésőbb 2030-ig megszüntetésre kerül.

Az erdőirtásmentes ellátási láncoktól származó termékek uniós fogyasztásának ösztönzéséhez meg kell könnyítenünk a beszállítókat, a gyártókat, a kiskereskedőket, a fogyasztókat és a közigazgatási szervek számára az ilyen termékek azonosítását, népszerűsítését és megvásárlását. Az ellátási lánc átláthatóságának javítására irányuló uniós szakpolitikákra jó példa a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról szóló 995/2010/EU rendelet (uniós fa- és fatermékpiaci rendeletként is ismert) és a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos olyan tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet, amely lehetővé teszi számukra a termékekben található különböző növényi olajok megkülönböztetését. Az egyéb eszközök között megemlíthető az uniós ökocímke, a zöld közbeszerzés és a körforgásos gazdaságot érintő egyéb kezdeményezések. Az olyan eszközök, mint például a termék környezeti lábnyoma vagy a szervezet környezeti lábnyoma szintén segíthetnek a különböző termékkategóriák erdőirtásra kifejtett nyomásának értékelésében. Ugyanakkor ezek a kezdeményezések még konkrétan összpontosíthatnának az erdőtelepítés előmozdítására és az erdőirtás és erdőpusztulás elleni küzdelemre.

Magas szintű normák alkalmazása esetén a tanúsítási és hitelesítési rendszerek szintén

szerepet játszhatnak a fenntartható ellátási láncok támogatásában. Az uniós fa- és fatermékpiacon rendeltetve vonatkozóan a Bizottság kidolgozott egy útmutatót⁴⁵, amely a harmadik fél által végzett hitelesítés szerepét tárgyalja a kockázatértékelés és kockázatcsökkentés kontextusában. Emellett egy 2018-as tanulmány értékelte a pálmaolajra vonatkozó fenntarthatósági előírásokat, és összegezte a meglévő kezdeményezések hatását a pálmaolaj fenntartható termelésére és fogyasztására⁴⁶. **Meg kell erősíteni az erdőirtásmentes árucikkek azonosítását és népszerűsítését segítő előírásokat és tanúsítási rendszereket, többek között az ilyen árucikkek előnyeit és hiányosságait vizsgáló tanulmányok révén, valamint iránymutatások, többek között a különböző előírások és rendszerek hitelességét és szilárdságát bizonyos kritériumok alapján kimutató értékelések kidolgozása útján.** Ezeknek a kritériumoknak olyan szempontokra kell kiterjedniük, mint a tanúsítási és akkreditációs eljárások megbízhatósága, a független felügyelet, az ellátási lánc ellenőrzésének lehetősége, a természetes erdők és a biológiai sokféleség szempontjából jelentős értéket képviselő erdők védelmére vonatkozó követelmények, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítása.

Emellett a fogyasztókat és a termelőket egyaránt megfelelőbb tájékoztatásban kell részesíteni az árucikkek fogyasztása és az erdőirtás közötti kapcsolatról. Az embereket szabályozási és nem szabályozási eszközökkel kiegyensúlyozottabb, egészségesebb és táplálódóbb étrend követésére⁴⁷, és az ételmisszer-pazarlás csökkentésére kell ösztönözni. Ez a fenntarthatóbb életmód csökkenteni fogja a földterületekre és az erőforrásokra nehezedő nyomást.

Kulcsintézkedések

A Bizottság vállalja az alábbiakat:

- **Létrehoz egy, az erdőirtásra, erdőpusztulásra és a világ erdővel borított területeinek fenntartható növelésére vonatkozó többoldalú és tagállami párbeszédet lehetővé tevő platformot** egy olyan fórum rendelkezésre bocsátásának céljából, amely szövetségek építése, az erdőirtás jelentős mértékű csökkentésére vonatkozó kötelezettségvállalások szorgalmazása és megosztása, valamint a tapasztalatok és információk megosztása érdekében támogatja a cserét az érdekelt felekkel és az érdekelt felek között.
- **Ösztönzi az erdőirtásmentes árucikkek azonosítását és népszerűsítését segítő előírások és tanúsítási rendszerek megerősítését** többek között az ilyen árucikkek előnyeit és hiányosságait vizsgáló tanulmányok révén, valamint iránymutatások, többek között a különböző előírások és rendszerek hitelességét és szilárdságát bizonyos kritériumok alapján kimutató értékelések kidolgozása útján.
- **Értékeli a kiegészítő keresletoldali szabályozási és nem szabályozási intézkedéseket az egyenlő versenyfeltételek és az erdőirtásmentes ellátási láncok közös értelmezésének biztosítása céljából, valamint az ellátási láncok átláthatóságának javítása és az uniós árubehozattal kapcsolatos erdőirtás és erdőpusztulás kockázatának minimálisra csökkentése érdekében.**

Emellett a Bizottság javítani fog az alábbi folyamatban lévő intézkedések végrehajtásán:

- **Elemzőmunka végzése az érintett érdekelt felekkel, annak értékelése érdekében, hogy a vállalati vezetőtestületek számára elő kell-e írni egy olyan fenntarthatósági stratégia kidolgozását és közzétételét,** amelynek ki kell terjednie többek között a teljes ellátási láncon belüli kellő gondosságra, és mérhető fenntarthatósági célértékeket kell tartalmaznia⁴⁸.
- **Az erdőkkel kapcsolatos megfontolások vállalati társadalmi felelősségvállalási/felelős üzletviteli gyakorlatokba való integrálásának előmozdítása,** az átláthatóság fokozása, valamint a magánszektor önkéntes kötelezettségvállalásainak ösztönzése a nemzetközi iránymutatásokkal összhangban.
- **Az erdőirtással kapcsolatos megfontolások nagyobb mértékű integrálása** az uniós ökocímkébe, a zöld közbeszerzésbe és a körforgásos gazdaságot érintő egyéb kezdeményezésekbe.
- **Az információk és oktatási anyagok kidolgozásának és terjesztésének aktív támogatása** az esetlegesen erdőirtást feltételező ellátási láncokból származó termékek iránti kereslet csökkentésének, ugyanakkor az erdőirtásmentes ellátási láncokból származó termékek iránti kereslet növelésének elősegítése érdekében.
- A „Tiszta energia minden európainak” csomagban foglalt jogi keret összefüggésében **a megújuló energia és bioüzemanyag vonatkozó szempontjainak kezelése, valamint a Bizottság (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló rendeletét kísérő jelentés valamennyi vonatkozó szempontjának felülvizsgálata 2021-ben, és adott esetben az (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló rendelet felülvizsgálata 2023-ban** a legfrissebb tényadatok alapján.
- **Az Unió 2018–2022-es időszakra szóló FLEGT munkatervének végrehajtása, különösen az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet végrehajtásának megerősítése.**

2. prioritás: Az erdőkre nehezedő nyomás csökkentése és az uniós fejlesztési együttműködés „erdőirtástól mentesítése” a termelő országokkal partnerségben

Az Unió fejlesztési együttműködési elveivel összhangban a Bizottság a termelő országokkal partnerségben küzdeni fog az erdőirtás és az erdőpusztulás ellen. 2014 óta az Unió évente átlagban 1,2 milliárd eurót fordított az olyan partnerországok mezőgazdasági programjainak támogatására, amelyek kihívásokkal néznek szembe ezen a területen. Ezek a befektetések az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens mezőgazdaság; a fenntartható erősítés és diverzifikálás; az agroökológia; valamint az agrárerdészet támogatására összpontosítottak. A Bizottság arra törekszik, hogy a partnerországok által is alkalmazott szilárd módszertan⁴⁹ alapján támogassa a fenntartható és átlátható mezőgazdasági értékláncokat. Ez lehetővé teszi a Bizottság számára az árucikkek, mint pl. a kávé, a kakaó, a pálmaolaj és az állatállomány értékláncának átalakítására irányuló intézkedések támogatását.

A Bizottság emellett nagyobb hangsúlyt fektetett a fenntartható erdőgazdálkodásra, mint az erdővel borított területek csökkenésének és pusztulásának megelőzésének, megállításának és visszafordításának eszközére. A fenntartható erdőgazdálkodás gazdasági, környezetvédelmi és társadalmi célkitűzéseket hangol össze az alábbiak érdekében: i. az erdők produktív értékének megőrzése; ii. az erdők éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciájának növelése; valamint iii. az erdők által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása (ideértve a biológiai sokféleség megőrzését, valamint a szén-dioxid-leválasztást és -tárolást).

A fenntartható erdőgazdálkodás segít továbbá az innovatív biogazdaság előmozdításában, és az erdőalapú ágazat jelentős társadalmi-gazdasági potenciáljának kiaknázásában. Az erdőalapú ágazatba történő befektetés az egyéb gazdasági ágazatokban több mint kétszeres jótékony hatással jár. Az erdőalapú ágazatban megteremtett minden 100 munkahely 153 munkahely megteremtését vonja maga után az egyéb ágazatokban⁵⁰.

A diverzifikált faalapú termékek fenntartható fogyasztásának és termelésének előmozdítása a biogazdaság egyik kulcseleme. „SWITCH To Green” programjain keresztül az Unió 2010 óta több mint 20 millió eurót fektetett az erdőiparhoz kapcsolódó kísérleti projektekbe. Egy 2018-as értékelés megállapította, hogy a környezettudatos vállalatok fejlesztéséhez nyújtott uniós támogatásnak (többnyire Afrikában és Ázsiában) „jelentős hatása volt a fenntartható fogyasztási és termelési gyakorlatok ösztönzésére, a befektetések szintjének növekedésére és a zöld munkahelyek megteremtésére”⁵¹.

A biológiai sokféleség biztosítja az erdők és az erdőkhöz kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatások produktív értékét, ezért alapvető fontosságú az erdőpusztulás ellensúlyozása szempontjából. Az Unió támogatást nyújtott 2018-ban összesen 14,7 millió hektár trópusi nedves erdőből álló védett területek létrehozásához és irányításához. Az Unió előmozdította továbbá az erdők védelmére szolgáló innovatív és hatékony eszközöket, mint a közösségek (különösen az őslakos népek) általi védelmet és a tájalapú megközelítést⁵².

A jogellenes tevékenységek az erdőirtás magas kockázatával járnak. Ezért alapvető fontosságú a gyenge irányításhoz hasonló előidéző tényezők kezelése, ami az uniós FLEGT cselekvési terv egyik kulcselemét képezte. 2003 óta ez a cselekvési terv elősegítette az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot, a jogi reformot, az inkluzivitást és a részvételi megközelítés javítását a támogatott országokban. A felelős föld- és erdőbirtoklás előmozdítása⁵³ továbbra is az Unió nemzetközi együttműködésének és fejlesztéspolitikájának kiemelt prioritása marad. Az Unió jelenleg kb. 40 fejlődő országban támogat a földterületek irányításával kapcsolatos fellépéseket, valamint további 18 országban nyújt támogatást a termőföld, a halászati vizek és az erdők felelősségteljes használatára vonatkozó önkéntes irányelvek nemzeti élelmezésbiztonság keretében történő végrehajtásához⁵⁴. Az Unió emellett közvetlen támogatást nyújt az emberi jogok és a földdel kapcsolatos jogok védelmezői számára. A vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv⁵⁵ keretében a helyi hatóságok és közösségek bevonása javítja az erdőkhöz kapcsolódó bűncselekmények elleni küzdelem hatékonyságát és hatását.

Az uniós intézkedések olyan szakpolitikák kidolgozását és végrehajtását segítették elő a termelő országokban, amelyek már most az erdővel borított területek csökkenését és az erdőpusztulás visszaszorulását eredményezték. Az eddig megszerzett tapasztalatok alapján a Bizottság fokozni fogja a meglévő intézkedéseket, és az alábbiakban bemutatottakhoz hasonló további intézkedéseket fog kidolgozni.

Kulcsintézkedések

A Bizottság vállalja az alábbiakat:

- **Gondoskodik arról, hogy az erdőirtás az országos szintű politikai párbeszéd részévé váljon, és segítséget nyújt a partnerországoknak az erdőkkel és a**

fenntartható erdőgazdálkodással kapcsolatos nemzeti keretrendszerek kidolgozásához és végrehajtásához. Ezek a nemzeti keretrendszerek a belföldi igényeket és a globális kötelezettségvállalásokat egyaránt tükrözni fogják. Ez magában foglalhatja a partnerországoknak nyújtott segítséget a Párizsi Megállapodással kapcsolatos nemzetileg meghatározott hozzájárulásaik végrehajtásában és/vagy az erdők irányításával kapcsolatos intézkedések felvételét a költségvetés-támogatási és államháztartási gazdálkodási politikákba.

- **Biztosítja, hogy a partnerországok mezőgazdasági, infrastrukturális, bányászati, városokkal és a városok környékével kapcsolatos és vidékfejlesztési politikáihoz nyújtott uniós támogatás ne járjon hozzá az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz.** Indokolt esetben az uniós támogatást a helyreállításhoz, újraerdősítéshez és/vagy erdőtelepítéshez nyújtott támogatáshoz hasonló kompenzációs intézkedéseknek kell kísérniük.
- **Segítséget nyújt a partnerországoknak a fenntartható erdőalapú értékláncok megvalósításában és a fenntartható biogazdaságok előmozdításában,** például „a beruházásokra és a munkahelyekre irányuló partnerségünket magasabb szintre emelő, a fenntartható beruházásokra és munkahelyekre irányuló új Afrika–Európa szövetségről” szóló bizottsági közleményt alapul véve.
- **Olyan mechanizmusokat dolgoz ki és hajt végre, amelyek a fenntartható erdőgazdálkodásból és mezőgazdaságból származó ökoszisztéma-szolgáltatások és -termékek fenntartására és javítására ösztönzik a mezőgazdasági kistermelőket.**

Emellett a Bizottság javítani fog az alábbi folyamatban lévő intézkedések végrehajtásán:

- Az erdőktől függő őslakos népek és helyi közösségek, valamint a környezeti jogokat védelmező személyek jogainak támogatására irányuló erőfeszítések fokozása, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 28/11 határozatával összhangban.
- A politikai és szabályozási keret megerősítése a fenntartható erdőgazdálkodás és földhasználat tervezés előmozdítása érdekében, a biológiai sokféleségre vonatkozó és éghajlati megfontolások integrálásával egyidejűleg.
- Az erdőterületek helyreállításának szorgalmazása, valamint olyan újraerdősítési projektek előmozdítása, amelyek a biológiai sokféleségre, illetve a helyi lakosság jogaira és megélhetésére jótékony hatást kifejtő ökológiai elveket magukban foglalva jobb ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtanak⁵⁶.
- Az erdővédelem támogatásának folytatása védett erdőterületek kialakítása és hatékony irányítása révén, a nagy természetvédelmi értékek⁵⁷ és jelentős szénkészletek⁵⁸ feltárásával egyidejűleg.
- A fa tüzelőanyagok fenntartható termelésére és használatára vonatkozó fellépések fokozása az éghajlatváltozás elleni globális szövetség (GCCA+) kezdeményezéséből levont következtetések alapján, az egyéb fenntartható megújuló energiák népszerűsítésének folytatásával egyidejűleg.

3. prioritás: A nemzetközi együttműködés megerősítése az erdőirtás és az erdőpusztulás megállítása és az erdők helyreállításának ösztönzése érdekében

Az Unió ezen területen betöltött vezető szerepet jól tükrözi az általa tett, többoldalú fellépés iránti kötelezettségvállalás és az FLEGT cselekvési terv. Az Unió fellépése önmagában csak korlátozott hatást fejtene ki az erdőirtás és erdőpusztulás csökkentését és a világ erdővel borított területeinek növelését illetően. Ezért fontos az együttműködés megerősítése, a következetes intézkedések ösztönzése, valamint annak elkerülése, hogy az esetlegesen erdőirtást feltételező ellátási láncokból származó termékek kereskedése a világ egyéb régióira tevődjön át.

Többoldalú és kétoldalú szinten az Unió már aktívan hozzájárul az erdőirtást és erdőpusztulást előidéző tényezők kezelését célzó szakpolitikák és előírások kidolgozásához. Az Unió a természeti erőforrások fenntartható használatának és a vidékfejlesztés, az élelmiszerbiztonság, a fenntartható erdőgazdálkodás, az újraerdősítés és a degradálódott erdőterületek helyreállításának globális menetrendjét népszerűsíti a legfontosabb nemzetközi fórumokon. Az Unió emellett a különböző országok és a legfontosabb érdekelt felek és kezdeményezések közötti kormányközi ágazati szervezetekben is részt vesz, mint például az Afrika vidéki területeivel foglalkozó munkacsoportban⁵⁹, amelynek keretében tapasztalatokat és ismereteket oszt meg, valamint a foglalkoztatottság növelését és a jövedelemtermelő tevékenységek fejlesztését lehetővé tevő lehetőségeket tár fel. Ezek a fellépések a természeti erőforrások hatékonyabb használatára irányuló kezdeményezésekhez vezetnek, amelyek kevesebb erőforrás felhasználása mellett növelik a termelést.

Jelentős kereskedelmi partnerként az Unió a világ számos régiójában hozzájárul a növekedéshez és a társadalmi-gazdasági fejlődéshez, miközben előmozdítja a fenntarthatóságot. Azzal a kötelezettségvállalással összhangban, miszerint az uniós kereskedelempolitikának hozzá kell járulnia a globális ellátási láncok felelős kezeléséhez⁶⁰, a Bizottság célja annak biztosítása, hogy valamennyi átfogó új uniós kereskedelmi megállapodásba bele legyenek építve a fenntartható erdőgazdálkodásra és a felelős üzletvitelre vonatkozó rendelkezések, valamint a Párizsi Megállapodás hatékony végrehajtására vonatkozó kötelezettségvállalások. Az Unió egyes meglévő kereskedelmi megállapodásai már most is tartalmazznak olyan konkrét rendelkezéseket, amelyek célja az erdőirtást vagy erdőpusztulást elő nem idéző erdészeti termékek kereskedelmének előmozdítása, valamint az erdők védelmének és a fenntartható erdőgazdálkodásnak az ösztönzése⁶¹.

Kulcsintézkedések

A Bizottság vállalja az alábbiakat:

- **Megerősíti az erdőirtás és erdőpusztulás megállítására és az erdők helyreállítására irányuló együttműködést a kulcsfontosságú nemzetközi fórumok keretében és egyezmények keretében,** többek között az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetben (FAO), a G7/G20 csoportban, az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) keretében, az ENSZ Erdészeti Fórumában (UNFF), a Biológiai Sokféleség Egyezmény (CBD) keretében, az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény (UNCCD) keretében, az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlésében (UNEA), a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetben (OECD) és a Kereskedelmi Világszervezetben (WTO), például a bevált módszerek népszerűsítése, a fenntartható ellátási láncok egységes értelmezése, valamint a komoly kötelezettségvállalások és rendelkezések elfogadásának és végrehajtásának szorgalmazása révén.
- **Előmozdítja az olyan kereskedelmi megállapodásokat, amelyek az erdők védelmére és a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazzak, valamint még inkább ösztönzik az olyan mezőgazdasági és erdőalapú termékek kereskedelmét, amelyek nem idéznek elő erdőirtást vagy erdőpusztulást.** A Bizottság emellett meg fogja vizsgálni annak lehetőségét, hogy miképpen nyújthatna ösztönzőket a kereskedelmi partnerek számára az erdőirtás elleni küzdelemhez. Párbeszédet fog folytatni a kereskedő országokkal az uniós kereskedelmi megállapodásokban szereplő vonatkozó rendelkezések végrehajtásának és betartatásának fokozása érdekében, és ezekből a tapasztalatokból le fogja vonni a megfelelő következtetéseket.

Emellett a Bizottság javítani fog az alábbi folyamatban lévő intézkedések végrehajtásán:

- A kereskedelmi megállapodások erdőirtásra kifejtett hatásának értékelése a fenntarthatósági hatásvizsgálatokban és egyéb megfelelő értékelésekben, szilárd hatásvizsgálati és értékelési módszerek alapján.
- Az ellátási láncok fenntarthatóságának, többek között az erdőirtás és az erdőpusztulás kérdésének kezelése a megfelelő nemzetközi árutestületek keretében⁶² (például kávé, kakaó, faanyag).
- A legjelentősebb fogyasztó és termelő országokkal folytatott kétoldalú párbeszéd keretében: i. az adott szakpolitikai és jogi keretekre vonatkozó tapasztalat és információk megosztása; valamint ii. a közös tevékenységek azonosítása, a politikák fejlesztéséhez szükséges információk biztosítása érdekében az erdőirtás és az erdőpusztulás hatásainak jobb megértése alapján.

4. prioritás: A finanszírozás átcsoportosítása a fenntarthatóbb földhasználati gyakorlatok támogatásához

Az erdőirtást előidéző tényezők kezeléséhez, a fenntartható újraerdősítés és erdőtelepítés előmozdításához, valamint a világ erdővel borított területeinek aktív növeléséhez és a fenntartható gyakorlatokat lehetővé tevő környezet megteremtéséhez jelentős befektetésekre van szükség⁶³. Nemzetközi szinten egyre inkább felismerik, hogy a fenntarthatóbb jövő biztosítását, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak és a Párizsi Megállapodásnak a végrehajtását illetően a pénzügyi piacokra is szerep hárul. Rendkívül fontos, hogy a

mezőgazdasági ágazat magánforrásból származó jelentős összegű finanszírozásait a szintet lépő országokban és a hivatalos fejlesztési segélyre jogosult országokban egyaránt az erdőirtásmentes tevékenységek felé irányítsák át. Ugyanakkor alapvető fontosságú a kontraproduktív pénzügyi ösztönzők és támogatások megszüntetése.

A 2014–2020-as időszakra vonatkozóan a Bizottság vállalta, hogy a partnerországokban több mint 500 millió euróval támogatja az erdőket. Ugyan jelentős összegről van szó, egyértelmű, hogy egy ilyen mértékű befektetés nem elegendő a jelen közleményben kitűzött célok eléréséhez. Az ENSZ Erdészeti Fórumának titkársága szerint⁶⁴ a világon csak a fenntartható erdőgazdálkodásra évi 60–140 milliárd eurót kellene fordítani. Az új közfinanszírozások bevonása mellett a legnagyobb kihívást az erdővel kapcsolatos befektetések összehangolása jelenti az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és az üvegházhatásúgáz-kibocsátást csökkentő fejlődéssel (a Párizsi Megállapodás 2. cikke).

Ebben az összefüggésben az **Unió külső beruházási terve és a regionális támogatásötvöztési létesítmények** hatékony eszközöknek számítanak a magánforrásból származó finanszírozások mobilizálását illetően az energia-, a mezőgazdasági vagy az infrastrukturális ágazatban. Ezek az innovatív pénzügyi mechanizmusok vonzóak lehetnek a magánszektor számára a nagy fokú megtérülés által jellemzett területeken, mint amilyen a fenntartható erdőgazdálkodás, az újraerdősítés és az agrárerdészet, ugyanakkor az erdők védelméhez, valamint a szén-elnyelés és a biológiai sokféleség megőrzéséhez kapcsolódó befektetések támogatásához kevésbé alkalmasak. Ezért e célok tekintetében továbbra is megfelelő közfinanszírozás biztosítására van szükség az erdők különböző funkciói (termelés, védelem, éghajlatváltozás, megélhetés, béke és egészség) közötti egyensúly fenntartása érdekében. A Bizottság emellett kötelezettséget vállalt annak biztosítására, hogy az InvestEU program⁶⁵ keretében a 2021–2027-es finanszírozási időszak fenntartható infrastruktúrára szánt keretéből támogatott projektek előmozdítják a fenntarthatóságot, és nem segítik elő az éghajlatváltozást.

Néhány fontos lépés megtételére már sor került. Ezek magukban foglalják a fenntartható növekedés finanszírozására vonatkozó uniós cselekvési tervet⁶⁶, valamint a karbonszegénységi referenciamutatókra⁶⁷ és a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekre⁶⁸ vonatkozó, szakpolitikai szinten elfogadott rendeleteket. Magukban foglalnak továbbá egy uniós taxonómia kidolgozására irányuló javaslatot⁶⁹, amelynek célja annak meghatározása, hogy mely gazdasági tevékenységek tekinthetők úgy, hogy jelentős mértékben hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, miközben a befektetések céljából nem sértenek súlyosan egyetlen környezetvédelmi célkitűzést sem.

Az erdőirtáshoz kapcsolódó ágazatokba való befektetés működési, jogi és reputációs kockázatoknak teheti ki a befektetőket. A befektetőket ezért arra kell ösztönözni, hogy az erdőirtásmentes gyakorlatok vagy erdőirtásmentes ellátási láncok felé tereljék a vállalatokat. A beruházási lánc fokozottabb átláthatósága⁷⁰ elősegítheti ezeket a változásokat a reálgazdaságban. A nem pénzügyi beszámolásról szóló irányelv értelmében az uniós nagyvállalkozások már most is kötelesek bizonyos nem pénzügyi, többek között környezetvédelmi, szociális és az emberi jogokra vonatkozó információk közzétételére⁷¹. A Bizottság azt tervezi, hogy hamarosan közzéteszi egy célravezető vizsgálat eredményeit az uniós vállalati beszámolási keretről, többek között a nem pénzügyi beszámolásról szóló irányelvről. Addig is a Bizottság népszerűsíti a bevált módszereket, és vizsgálja annak lehetőségét, hogy olyan általánosan elfogadott környezetirányítási számviteli elveket fogadjon el, amelyek további lehetőségeket biztosítanak a vállalati és pénzügyi szervezetek

számára a környezeti hatások és függőségek azonosítására és csökkentésére, többek között az erdőirtás és talajromlás tekintetében⁷². Ez magában foglalja az Üzleti és Biodiverzitási Platform, valamint az ilyen partnerségi megközelítésből származó és a LIFE programon keresztül támogatott jövőbeli környezeti számviteli platformok keretében végzett munkát.

Kulcsintézkedések

A Bizottság vállalja az alábbiakat:

- Az uniós tagállamokkal együttműködésben értékeli az erdők **zöld finanszírozásának előmozdítására szolgáló esetleges fenntartható mechanizmusokat**, valamint a **finanszírozás** további mozgósításának és növelésének módját – többek között támogatásötvöztési mechanizmusok révén és az Uniós külső beruházási tervéből nyert tapasztalatokra alapozva. A cél a termelő országok arra irányuló támogatása lenne, hogy a jelenleg erdő borította területeket meg tudják őrizni és az erdőket képesek legyenek helyreállítani, valamint hogy pozitív ösztönzők megteremtése révén támogatni tudják a fenntartható erdőgazdálkodásba és a fenntartható erdőalapú értékláncokba való befektetéseket. Emellett cél a jobb föld- és erdőgazdálkodást ösztönző szakpolitikák és eszközök (például fiskális politikák, zöld elszámolás, zöldkötvények, az ökoszisztéma-szolgáltatásokhoz kapcsolódó kifizetések rendszere) kidolgozásának és végrehajtásának támogatása egyes partnerországokban.
- **Mérlegeli a vállalati tevékenységek erdőirtásra és erdőpusztulásra gyakorolt hatásaira vonatkozó vállalati beszámolók javítását** a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv⁷³ jövőbeli felülvizsgálatának keretében, amelyre a vállalati beszámolás célravezető ségi vizsgálatának következtetései alapján fog sor kerülni.

Emellett a Bizottság javítani fog az alábbi folyamatban lévő intézkedések végrehajtásán:

- Az erdőirtáshoz kapcsolódó megfontolások integrálása az olyan ágazatok projektjeinek értékelésébe, amelyekben ezek a megfontolások lényeges paraméternek számítanak a projektek hatásainak értékelése szempontjából.
- Az uniós és tagállami szinten alkalmazott különböző mérési megközelítésekre vonatkozó iránymutatások — és ezek javításának — mérlegelése az erdők által képviselt érték és az erdők szempontjából kockázatokkal járó finanszírozás jellemzőinek jobb megértése érdekében.
- Az erdőirtás gondos mérlegelése a fenntartható finanszírozásra vonatkozó cselekvési terv végrehajtásában, többek között a gazdasági tevékenységek uniós taxonómiájának létrehozásában.

5. prioritás: Az erdőkkel és az árucikkek ellátási láncával kapcsolatos információk rendelkezésre állásának, minőségének és elérhetőségének támogatása. A kutatás és az innováció támogatása

A hatékony erdészeti szakpolitika megvalósításához megbízható információkra van szükség az erdészeti erőforrásokra, azok állapotára, valamint az erdőgazdálkodás és -használat

módjára vonatkozóan. Emellett a földhasználat-változásra vonatkozóan is megbízható információkat feltételez. Az Unió globális, regionális és nemzeti szinten egyaránt támogatást nyújtott az ezen a területen végzett kutatáshoz és kapacitásépítéshez⁷⁴. Támogatta továbbá az erdőirtás és erdőpusztulás figyelemmel kísérését a különböző forrásokból származó földmegfigyelési adatok felhasználásával.

Az Unió Kopernikusz névre keresztelt Föld-megfigyelési programja teljes körű, ingyenes és nyílt hozzáférést biztosít a Kopernikusz-szolgáltatások Sentinel műholdaktól származó adataihoz és információihoz. Ez hozzájárult a fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos mutatók, úgymint a fenntartható erdőgazdálkodási mutató nyomonkövetési költségének csökkentéséhez. A Kopernikusz a globális vagy nemzeti erdészeti megfigyelőrendszerek megerősítésének kulcsfontosságú eszköze. A Bizottság emellett végrehajtja az Unió biogazdasági stratégiáját⁷⁵, többek között a biogazdasági tudásközpont, valamint az ökoszisztémákra és az általuk nyújtott szolgáltatásokra kiterjedő uniós biogazdasági megfigyelőrendszer létrehozásával. Ugyanakkor **szükség van az Unió Föld-megfigyelési és ellátási láncokra vonatkozó adatainak fokozottabb hasznosítására, valamint a kutatási és megfigyelési kapacitás kombinálására egy riasztási rendszer létrehozása érdekében.**

Fontos az erdőirtásmentes ellátási láncoktól származó termékek fogyasztásának ösztönzése az Unióban, valamint az uniós és egyéb piacok fogyasztásának a világ erdőire kifejtett hatását vizsgáló értékelések finomhangolásának elvégzése. Ez **a nemzeti, regionális és helyi szintű kereskedelmi forgalom jobb nyomon követését és az időszerű információk jobb elérhetőségét teszi szükségessé.** Az elmúlt években az ellátási lánc átláthatóságának javítására számos kezdeményezés⁷⁶ született, közülük azonban csak néhány eredményezett olyan valóban elérhető platformok létrejöttét, amelyek képesek arra, hogy a szereplők széles köre számára tájékoztatást nyújtsanak a döntéshozatalhoz.

Az Unió Horizont 2020 kutatási keretprogramja már eddig is jelentős kutatási és innovációs finanszírozást nyújtott a releváns területeken⁷⁷. Ugyanakkor több kutatási és tudományos bizonyítékra van szükség az erdőirtás és erdőpusztulás megállítását lehetővé tevő fenntarthatóbb földhasználati gyakorlatokra és ellátási láncokra való átálláshoz. Az alábbi területekre vonatkozóan van szükség ilyen jellegű kutatásra: az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a természetalapú megoldások azonosítása és végrehajtása⁷⁸; az erdők és tájak helyreállítása (többek között erdőtelepítés és újraerdősítés révén); a kereskedelmi forgalmak; valamint az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó árucikkek piacának megfigyelése. A Bizottság fokozni fogja az erőfeszítéseit ezeknek a kérdéseknek a tekintetében, nem utolsósorban az Unió következő kutatási és innovációs keretprogramja, az Európai horizont révén. Emellett támogatni fogja a megújuló energiára, az éghajlatbarát mezőgazdaságra és az egyéb lényeges területekre vonatkozó bevált uniós módszerek megosztását más országokkal.

Kulcsintézkedések

A Bizottság vállalja az alábbiakat:

- A meglévő megfigyelő eszközökre alapozva **létrehozza az erdőirtás, az erdőpusztulás, a világ erdővel borított területeiben beálló változások és a kapcsolódó előidéző tényezők európai megfigyelőközpontját**. Ennek célja az állami szervek, a fogyasztók és a vállalkozások hozzáféréseinek megkönnyítése az ellátási láncokra vonatkozó információkhoz.
- Megvizsgálja egy Kopernikus REDD+ szolgáltatási komponens kifejlesztésének megvalósíthatóságát a meglévő globális vagy nemzeti erdészeti megfigyelőrendszerek megerősítése, valamint a hosszú távú európai kapacitás és vezető pozíció megalapozása érdekében ezen a területen.
- **Javítja a munka összehangolását a releváns kutatóintézetek között**, többek között az európai innovációs partnerség észak-dél és dél-dél együttműködési keretein keresztül. A cél a kapacitás megerősítése és a kutatási eredmények megfelelő célokra való felhasználásának elősegítése a legfontosabb fogyasztó és termelő országokban, többek között a regionális megfigyelőközpontok támogatásával.
- **Megosztja a** körforgásos gazdaságra, fenntartható biogazdaságra, megújuló energiára, éghajlatbarát mezőgazdaságra és egyéb lényeges területekre **vonatkozó innovatív uniós gyakorlatokat** más országokkal.

Emellett a Bizottság javítani fog az alábbi folyamatban lévő intézkedések végrehajtásán:

- A termelő országok támogatása többek között az alábbi politikai célkitűzések végrehajtásában elért előrelépések követésében: i. a nemzetileg meghatározott hozzájárulások erdővel kapcsolatos alkotóelemei; ii. az erdőirtásra, valamint az árucikkek törvényes és fenntartható előállítására vonatkozó kötelezettségvállalások; valamint iii. a kapcsolódó kereskedelem.
- Az erdészeti erőforrásokra és a földhasználat-változásra vonatkozó megbízható információk rendelkezésre állásának, minőségének és összehangolásának javítására irányuló erőfeszítések fokozása a szakpolitikai döntéshozatalhoz szükséges tájékoztatás biztosítása érdekében az érdekelt felek széles köre számára, többek között a partnerországokban.
- A globális⁷⁹ és regionális⁸⁰ információs rendszerek fejlesztésének további támogatása az évente kb. 67 millió hektár erdőt érintő erdőtüzek hatásainak figyelemmel követése érdekében⁸¹.

Következtetés

A Bizottság javaslatot tesz a kezdeti intézkedésekre, valamint megnyitja az utat az olyan további intézkedések előtt, amelyek mérlegelése és a kapcsolódó döntéshozatal a Bizottság következő politikai vezetőségének feladata lesz.

Ennek a közleménynek a sikeres végrehajtásához az Unió és a nemzetközi partnerei közötti folyamatos párbeszédre, a magánszektor fokozott bevonására és a civil társadalommal való aktív konzultációra van szükség, a 2. mellékletben foglaltaknak megfelelően. Emellett jelentős pénzügyi erőforrások mobilizálására is szükség lesz.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy támogassa ezt a közleményt, és az érdekelt felekkel szoros együttműködésben vegyen részt aktívan a benne foglalt intézkedések végrehajtásában. A Bizottság nyomon fogja követni az intézkedések végrehajtását, erre vonatkozó jelentést készít, és értékelni fogja, hogy azok hatékonyan bizonyulnak-e az erdőirtást és erdőpusztulást előidéző tényezők elleni harcban.

¹ Az erdőirtás az erdők egyéb hasznosítású földterületté alakítását jelenti, függetlenül attól, hogy ezt az ember idézi elő vagy sem (FAO 2018, Globális erdészeti erőforrások felmérése, 2020. Kifejezések és fogalommeghatározások. <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

² Az erdőpusztulás egy erdő termékek és szolgáltatások nyújtására való képességének csökkenése, ami azt jelenti, hogy egy erdő az emberi tevékenységek következtében elveszti azt a szerkezetét, szerepét, fajösszetételét vagy termelékenységét, amely az adott területen elterjedt természetes erdőtípust rendszerint jellemzi. Következésképpen egy lepusztult erdő az adott területen csökkent mennyiségű termék és szolgáltatás nyújtására ad csak módot, és csak korlátozott biológiai sokféleséget tart fenn. A degradálódott erdők biológiai sokféleségét a fáktól eltérő számos egyéb komponens is meghatározza, amelyek a lombtakaró alatti vegetációban dominánsak lehetnek. (Forrás: Biológiai Sokféleség Egyezmény <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>, valamint a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform <https://www.ipbes.net/glossary/forest-degradation>)

³ Öt erdőkre vonatkozó számadat, Világbank. A következő címen érhető el: <https://blogs.worldbank.org/opendata/five-forest-figures-international-day-forests>

⁴ A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform keretében hangsúlyozták, hogy mérsékelni kell az erdővel borított területek csökkenését. 2019. Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science- Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform globális értékelő jelentése a biológiai sokféleségről és az ökoszisztéma-szolgáltatásokról). E. S. Brondizio, J. Settele, S. Díaz és H. T. Ngo (szerzők). IPBES titkárság, Bonn, Németország. <https://www.ipbes.net/global-assessment-report-biodiversity-ecosystem-services>.

⁵ Smith P és társai (2014) Agriculture, Forestry and Other Land Use (AFOLU) (Mezőgazdaság, erdészet és egyéb földhasználat). A következő kiadványban: Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change (Éghajlatváltozás 2014: az éghajlatváltozás mérséklése). A III. munkacsoport hozzájárulása az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület ötödik értékelő jelentéséhez [Edenhofer O és társai (szerzők)]. Cambridge University Press, Cambridge, EK és New York, NY, USA.

⁶ FAO. 2018. The State of the World's Forests 2018 - Forest pathways to sustainable development (A világ erdőinek állapota 2018 - Erdészeti útvonalak a fenntartható fejlődés szolgálatában). Róma. <http://www.fao.org/3/a-i9535en.pdf>

⁷ Egyesült Nemzetek. 2017. Fenntartható fejlődési célokról szóló jelentés, 2017. <https://unstats.un.org/sdgs/files/report/2017/TheSustainableDevelopmentGoalsReport2017.pdf>

⁸ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/forestry/forestry-explained_en

- ⁹ FOREST EUROPE, 2015: State of Europe's Forests 2015 (Az európai erdők állapota, 2015). <https://www.foresteurope.org/docs/fullsoef2015.pdf>
- ¹⁰ A Bizottság közleménye. Az erdőket és az erdőalapú ágazatot érintő új uniós erdőgazdálkodási stratégia. COM(2013) 659. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52013DC0659>. Lásd továbbá a Bizottság jelentését az erdőket és az erdőalapú ágazatot érintő új uniós erdőgazdálkodási stratégia végrehajtása terén elért előrehaladásról, COM(2018) 811. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52018DC0811>.
- ¹¹ Egy természetes erdő – korától függetlenül – egy olyan erdőt jelent, amelyből soha nem termeltek ki fát, és amely természetes bolygatások és természetes folyamatok nyomán fejlődött ki – <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>
- ¹² Az erdőtelepítés az erdők ültetés és/vagy szándékos bevetés révén történő létrehozását jelenti egy előzőleg eltérő hasznosítású területen, amelynek eredményeképp egy nem erdészeti hasznosítású terület erdészeti hasznosítású területté alakul át (FAO 2018, Globális erdészeti erőforrások felmérése, 2020. Kifejezések és fogalommeghatározások. <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>). Az újraerdősítés az erdők ültetés és/vagy szándékos bevetés révén történő újratelepítése egy erdőnek minősülő területen (ugyanazon a helyen). Meghatározása szerint a helyreállítás olyan intézkedéseket jelent, amelyek célja az ökológiai folyamatok reaktíválása, ami felgyorsítja az erdőszerkezet, az ökológiai működés és a biológiai sokféleség olyan szintre való visszaállítását, ami a klimax erdőket jellemzi (Elliott, S., D. Blakesley és K. Hardwick, a sajtóban. Restoring Tropical Forests: a Practical Guide (A trópusi erdők helyreállítása: gyakorlati útmutató). Kew Publications, London). Az erdőtelepítési és újraerdősítési projekteknek hozzá kell járulniuk az ökoszisztémákból származó javak és szolgáltatások biztosításának táji szinten tartásához vagy táji szintre javításához, illetve az éghajlatváltozás mérsékléséhez, a biomassza-előállításához, a biológiai sokféleség megőrzéséhez, a talaj és a víz védelméhez, az erózióvédelemhez és az elsivatagosodás ellenőrzés alatt tartásához, valamint az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének megelőzéséhez (Páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatások – Forest Europe 2008).
- ¹³ Lásd a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform jelentésének 3.5 szakaszát (2018). A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform értékelő jelentése a talajromlásról és -helyreállításról. https://www.ipbes.net/system/tdf/2018_ldr_full_report_book_v4_pages.pdf?file=1&type=node&id=29395
- ¹⁴ Az 5., 7., 11., 14. és 15. cél közvetlenül az erdőkre vonatozik.
- ¹⁵ Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó erdészeti stratégiai terve az erdő borította területek csökkenésének világszintű mérséklésére és 2030-ig a globális erdőterület 3%-os növelésére irányuló célkitűzéseket tartalmaz.
- ¹⁶ FAO. 2016. A világ erdőinek állapota, 2016. Forests and agriculture: land-use challenges and opportunities. (Erdők és mezőgazdaság: földhasználati kihívások és lehetőségek). Róma. <http://www.fao.org/3/a-i5588e.pdf>
- ¹⁷ Ezek az előrejelzések a ROADLESS-FOR térképen és az utóbbi 10 évben (2009–2018) megfigyelt bolygatási mérték extrapolációján alapulnak – forrás: Közös Kutatóközpont, 2019.
- ¹⁸ Az Interpol adatai szerint például az illegális faanyag-kereskedelem évi 51 milliárd USD-t tesz ki. (The Rise of Environmental Crime – A Growing Threat to Natural Resources, Peace, Development And Security (A környezeti bűnözés megerősödése – Egyre növekvő fenyegetés a természeti erőforrásokra, a békére, a fejlődésre és a biztonságra nézve), egy UNEP-INTERPOL gyorsreagálási értékelés).
- ¹⁹ Household Energy Access for Cooking and Heating Lessons Learned and the Way Forward (Hozzáférés a főzési és fűtési célú háztartási energiához, levont tanulságok és az előttünk álló út), Koffi Ekouevi és Voravate Tuntivate; 2012, Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank/Világbank.
- ²⁰ Az egyes élelmiszer- és takarmánynövények termelésbővülésének világszintű helyzetéről szóló jelentés (COM(2019) 142 final) rámutatott, hogy az olajpálma jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületek, például erdők rovására történő világszintű termőterület-bővülése jelentős. Az adatokból kitűnik továbbá, hogy egyes egyéb bioüzemanyag-alapanyagok esetében szintén bővülés figyelhető meg, ez azonban csak meghatározott országokra korlátozódik.
- ²¹ Egyéb termékek, mint a gyapot, kávé, cukornád, repce, homoki garnéla (mangrovés területekről), kakaó és bányászati termékek túlzott kitermelése és termelése szintén jelentős környezeti és társadalmi hatásokkal járhat.

- ²² Az importált termékekhez kapcsolódó, fogyasztással összefüggő erdőirtás Unióra eső része (1990–2008) 4,45 millió ha (Mha) a szója (39%), 0,9 Mha a pálmaolaj, 0,6 Mha a kakaó (27%) és 0,3 Mha a kávé (27%) esetében – 2018. évi megvalósíthatósági tanulmány – I. rész – 4-3. táblázat.
- ²³ A „fogyasztással összefüggő erdőirtás” fogalma az erdőirtás és a fogyasztás összekapcsolásának kifejezésére szolgál. Az előállítás, kereskedelem vagy fogyasztás tárgyát képező termékekhez, javakhoz, árucikkekhez vagy szolgáltatásokhoz (externáliaként) kapcsolódó erdőirtásra vonatkozik.
- ²⁴ Európai Bizottság, 2013. The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation (Az uniós fogyasztás hatása az erdőirtásra: az uniós fogyasztás erdőirtásra kifejtett hatásának átfogó vizsgálata). Végső jelentés. Az Európai Bizottság által finanszírozott és a VITO, az IIASA (Nemzetközi Alkalmazott Rendszerelmzési Intézet), a HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving és az IUNC (Világszövetség a természet megőrzéséért) holland nemzeti bizottsága által végzett tanulmány.
- ²⁵ A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – Az erdészeti jogszabályok végrehajtása, erdészeti irányítás és erdészeti termékek kereskedelme (FLEGT) – Javaslat az Unió cselekvési tervére (COM(2003) 251 final).
- ²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 995/2010/EU rendelete (2010. október 20.) a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról.
- ²⁷ http://ec.europa.eu/environment/forests/eu_comm_2019.htm
- ²⁸ A Bizottság Közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának - Az erdőirtás és az erdőpusztulás okozta kihívások kezelése az éghajlatváltozás és a biodiverzitás csökkenése elleni küzdelemben (COM(2008)645 final).
- ²⁹ A Bizottság közleménye. Tiszta bolygót mindenkinek. Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról, COM(2018) 773 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=COM%3A2018%3A773%3AFIN>.
- ³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve.
- ³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en
- ³² Az erdővel borított területek éves csökkenése a 2005–2010-es időszakhoz képest a 2010–2015-ös időszakban kb. 17%-kal mérséklődött (évi 6,6 millió hektárról évi 5,5 millió hektárra); a FAO (2015) Globális erdészeti erőforrások 2015-ös felméréséből és a Forest Ecology and Management 352. számának (2015) 9–20. oldalán található, Keenan és társai által jegyzett cikkből származó adatok alapján.
- ³³ The global tree restoration potential (A globális fahelyreállítási potenciál); Science, 2019. július 5.: 365. kötet, 6448. sz., 76-79. o.; <https://science.sciencemag.org/content/365/6448/76>
- ³⁴ Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC), An IPCC Special Report on the Impacts of Global Warming of 1.5 °C Above Pre-Industrial Levels and Related Global Greenhouse Gas Emission Pathways (IPCC különjelentés az iparosodást megelőző időszakot jellemző szinteket 1,5 °C-kal meghaladó globális felmelegedés hatásairól és a kapcsolódó globális üvegházhatásúgáz-kibocsátási útvonalakról) (IPCC, 2018).
- ³⁵ „Creating forestry jobs to boost the economy and build a green future” (Erdészeti munkahelyek teremtése a gazdaság fellendítése és egy zöld jövő megvalósítása érdekében), C.T.S. Nair és R. Rut. A FAO Erdészeti Bizottságának 2009. március 20-án Rómában megtartott tizenkilencedik ülésének keretében megszervezett „A globális gazdasági zavarok hatásai az erdészeti ágazatra” című különleges eseményhez készített háttérdokumentum.
- ³⁶ Az Európai Parlament számos állásfoglalást fogadott el az erdőkkel és az erdőirtással kapcsolatban. Lásd például: Az Európai Parlament 2018. szeptember 11-i állásfoglalása a természeti erőforrásokkal való átlátható és elszámoltatható gazdálkodásról a fejlődő országokban: az erdők kérdése (2018/2003(INI)) http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0333_HU.pdf
- ³⁷ Lásd: a Tanács 2019-es következtetései az uniós erdőgazdálkodási stratégia végrehajtása terén elért előrelépésekről és az új erdőgazdálkodási stratégiai keretről (<https://www.consilium.europa.eu/media/39173/ccs-on-forestry-st08609-en19.pdf>); az erdők védelméről szóló 2014-es New York-i nyilatkozat, a 2015-ös amszterdami nyilatkozat, az erdők és éghajlatra vonatkozó 2018-as katowicei miniszteri nyilatkozat; több száz vállalat kötelezettséget vállalt, hogy kizárja az erdőirtást az ellátási láncából (<http://www.supply-change.org/>); a közelmúltbeli „Kakaó és erdő” kezdeményezés szintén lényeges.

- ³⁸ A Bizottság közleménye. Életbiztosításunk, természeti tőkénk: a biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2020-ig teljesítendő uniós stratégia (COM(2011) 244) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A52011DC0244>
- ³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 1386/2013/EU határozata (2013. november 20.) a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32013D1386>
- ⁴⁰ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030_hu
- ⁴¹ Egyes természetes ökoszisztémák, mint a szénben gazdag és biológiai sokféleség által jellemzett tűzezlápok és szavannák nem felelnek meg az erdők meghatározásának, de a mezőgazdasági termelés hatással van rájuk, és veszélyeztetve vannak.
- ⁴² A 2014-es és 2017-es konferenciákról, a tanulmányokról és a nyilvános konzultációról további információ a következő internetes címen érhető el: <http://ec.europa.eu/environment/forests/deforestation.htm>.
- ⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról.
- ⁴⁴ A Bizottság (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló rendelete (2019. március 13.) az (EU) 2018/2001 irányelvnek a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő azon alapanyagok meghatározása tekintetében történő kiegészítéséről, amelyek esetében a termőterület számottevő bővülése figyelhető meg a jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületek rovására, továbbá az irányelvnek a közvetett földhasználat-változás szempontjából alacsony kockázatot jelentő bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok tanúsítása tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 133., 2019.5.21., 1–7. o.).
- ⁴⁵ http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/eutr_guidance.zip
- ⁴⁶ http://ec.europa.eu/environment/forests/studies_EUaction_deforestation_palm_oil.htm
- ⁴⁷ Food in the Anthropocene: the EAT–Lancet Commission on healthy diets from sustainable food systems (Élelmiszer az antropocén korban: az EAT–Lancet bizottság a fenntartható élelmiszerrendszerekből származó egészséges étrendekről). <https://www.thelancet.com/commissions/EAT>
- ⁴⁸ A fenntartható növekedés finanszírozására vonatkozó bizottsági cselekvési terv.
- ⁴⁹ Értékláncelemzés a fejlődésért kezdeményezés. <https://europa.eu/capacity4dev/value-chain-analysis-for-development-vca4d->
- ⁵⁰ Lia és társai (2019). The economic contribution of the world's forest sector (A világ erdészeti ágazatának gazdasági hozzájárulása), Forest Policy and Economics, 100. kötet, 2019. március. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1389934118300753?via%3Dihub>
- ⁵¹ <https://europa.eu/capacity4dev/public-environment-climate/documents/scp-evaluation-final-report-full-package-publications>
- ⁵² A közösségek által végzett erdőgazdálkodás az erdőirtás mértékének csökkenését eredményezte Bolíviában, Braziliában és Kolumbiában (Stevens és társai 2014; Blackman és Veit 2018).
- ⁵³ Bár a világ erdőinek 86%-a állami tulajdonban van, a gyakorlatban a világ földterületeinek és erőforrásainak kb. 60%-ával olyan szokásjogi szabályok alapján gazdálkodnak, amelyeknek kevesebb mint ötöde van hivatalosan elismerve.
- ⁵⁴ A The Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security (A termőföld, a halászati vizek és az erdők felelősségteljes használatára vonatkozó önkéntes irányelvek a nemzeti élelmezésbiztonság keretében) című kiadvány meghatározza a felelősségteljes földbirtoklási gyakorlatok elveit és nemzetközileg elismert előírásait. Ezek olyan keretet biztosítanak, amelyet az országok felhasználhatnak a saját stratégiáik, politikáik, jogszabályaik, programjaik és tevékenységeik kidolgozásához. Emellett lehetővé teszik a kormányzatok, a civil társadalom, a magánszektor és a polgárok számára annak megítélését, hogy az általuk javasolt intézkedések, valamint mások intézkedései elfogadható gyakorlatoknak számítanak-e.
- ⁵⁵ A Bizottság közleménye. A vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv (COM(2016) 87). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=COM:2016:87:FIN>.
- ⁵⁶ A meglévő kezdeményezésekkel összehangolva, mint amilyenek a Bonn Challenge: <http://www.bonnchallenge.org/>, az erdők védelméről szóló New York-i nyilatkozat és a Global Partnership for Forest and Landscape Restoration: <http://www.forestlandscape restoration.org/>.

- ⁵⁷ A nemzeti, regionális vagy globális szinten kiemelten jelentős biológiai, ökológiai, társadalmi vagy kulturális értéket jelentő nagy természetvédelmi értékek alapján kijelölt terület: <https://hcvnetwork.org/>.
- ⁵⁸ A jelentős szénkészlet szerinti megközelítés egy olyan módszer, amely a védelemben részesítendő erdőterületeket megkülönbözteti az alacsony szénkészletekkel rendelkező és a biológiai sokféleség szempontjából tovább növelhető értéket képviselő degradálódott földterületektől: <http://highcarbonstock.org/>.
- ⁵⁹ Lásd: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/report-tfra_mar2019_en.pdf. A lényeges kezdeményezésekre példa továbbá a Tropical Forest Alliance (A trópusi erdővel kapcsolatos szövetség), a Fenntartható Kereskedelmi Kezdeményezés, a pálmaolajra vonatkozó Marrakesh-i nyilatkozat, a kakaóra és az erdőre irányuló kezdeményezés, a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezés és az Üzleti Világtanács a Fenntartható Fejlődésért szervezet természetes gumira vonatkozó gumiabroncs-ipari projektje.
- ⁶⁰ A következő bizottsági közleménnyel összhangban: „A mindenki számára előnyös kereskedelem – A felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitikára felé” COM(2015)497.
- ⁶¹ Elvben lásd például a 2018. április 21-én bejelentett EU–Mexikó megállapodást.
- ⁶² Például a Trópusi Faanyagok Nemzetközi Szervezete, a Nemzetközi Kakaószervezet és a Nemzetközi Kávészervezet.
- ⁶³ Climate Focus. (2017). Progress on the New York Declaration on Forests: Finance for Forests - Goals 8 and 9 Assessment Report (Az erdők védelméről szóló New York-i nyilatkozattal kapcsolatban elért előrelépések: az erdők finanszírozása – a 8. és 9. célkitűzés értékelő jelentése). A Climate Focus által az erdők védelméről szóló New York-i nyilatkozat értékelő partnereivel együttműködésben és a Climate and Land Use Alliance támogatásával összeállítva.
- ⁶⁴ B. Singer „Financing Sustainable Forest Management in Developing Countries: The Case for a Holistic Approach” (A fenntartható erdőgazdálkodás finanszírozása a fejlődő országokban: a holisztikus megközelítés esete), International Forestry Review, 18. kötet, 1. szám, 96–109. o. (2016. március 1.). <https://doi.org/10.1505/146554816818206159>.
- ⁶⁵ Az InvestEU program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (COM/2018/439 final).
- ⁶⁶ COM (2018) 97 final.
- ⁶⁷ Az (EU) 2016/1011 rendeletnek a karbonszegénységi referenciamutatók és a karboncsökkentési referenciamutatók tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (COM(2018) 355 final).
- ⁶⁸ A fenntartható befektetésekkel és a fenntarthatósági kockázatokkal kapcsolatos közzétételekről és az (EU) 2016/2341 irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (COM(2018) 354 final).
- ⁶⁹ A fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (COM (2018) 353 final).
- ⁷⁰ Lásd a részvényesek jogairól szóló (EU) 2017/828 felülvizsgált irányelvet és a befektetők által a fenntarthatósággal kapcsolatban végzett közzétételekről szóló COM (2018) 354 final bizottsági javaslatot, amelynek célja az átláthatóság fokozása.
- ⁷¹ A nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információk közzétételéről szóló 2014/95/EU irányelv. Ebben az összefüggésben a Bizottság 2019. második negyedévének végéig frissíteni fogja a nem kötelező iránymutatásokat (C/2017/4234), különösen az éghajlatváltozással kapcsolatos beszámolás tekintetében, és hangsúlyozni fogja az erdőirtással fennálló kapcsolatokat.
- ⁷² Lásd például az Üzleti Világtanács a Fenntartható Fejlődésért által támogatott természeti tőkére vonatkozó új keletű vállalati elszámolási gyakorlatot, a természeti tőkére vonatkozó protokollt (Natural Capital Protocol) és a kapcsolódó köz-magán társulásokat.
- ⁷³ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/95/EU irányelve (2014. október 22.) a 2013/34/EU irányelvnek a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatcsoportok általi közzététele tekintetében történő módosításáról. EGT-vonatkozású szöveg.
- ⁷⁴ Például a következőket támogatta: a FAO globális erdészeti erőforrásokra vonatkozó felmérése (www.fao.org/forest-resources-assessment/en/), a ROADLESS-FOR projekt (<https://forobs.jrc.ec.europa.eu/roadless/>), a közép-afrikai megfigyelőközpont (<http://www.observatoire->

-
- comifac.net), prototípusok Délkelet-Ázsia számára (www.rfo-sea.org/), prototípusok Kelet-Afrika számára (<http://apps.rcmr.org/ofesa>) és a REDD+ nyomonkövetési, jelentéstételi és hitelesítési munkafolyamat.
- ⁷⁵ A Bizottság közleménye. „Fenntartható biogazdaság Európa számára: a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése” (COM/2018/673 final) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0673>.
- ⁷⁶ Például a TRASE (Átlátható ellátási láncok a fenntartható gazdaságokhoz) kezdeményezés és a Világ Erőforrásai Intézet által létrehozott Globális Erdőfigyelő Árucikkek (Global Forest Watch Commodities) platformja.
- ⁷⁷ Például az EU–Afrika kutatási és innovációs partnerség az élelmezés- és táplálkozásbiztonság és fenntartható mezőgazdaság területén, a 2016-os EKT-hálózat által társfinanszírozott LEAP-Agri partnerség és a folyamatban lévő 2019-es LC-SFS-34-2019: „Afrikai élelmiszerrendszerek” felhívás.
- ⁷⁸ A természetalapú megoldások a természet által ihletett és támogatott olyan életviteli megoldások, amelyek költséghatékonyak; környezeti, társadalmi és gazdasági előnyökkel járnak; és segítenek a reziliencia kialakításában.
- ⁷⁹ Globális futótűz-információs rendszer (<http://gwis.jrc.ec.europa.eu>).
- ⁸⁰ Európai erdőtűz-információs rendszer (<http://effis.jrc.ec.europa.eu>).
- ⁸¹ A FAO (2015) Globális erdészeti erőforrások 2015-ös felmérése és a Forest Ecology and Management 352. számának (2015) 78–88. oldalán található, van Lierop és társai által jegyzett cikk.